

Hegyen épített város

A BUDAI LUTHER-SZÖVETSÉG EGYHÁZI ÉS POLITIKAI HETILAPJA

Megjelenik

minden második csütörtökön

ELŐFIZETÉS FÉLÉVRE 3 PENGÓ
A BUDAI LUTHER-SZÖVETSÉG

58141. SZ POSTATAKARÉK-CSEKKSZÁMLÁJÁRA KÜLDENDŐ
KIADÓHIVATAL BUDAPEST, DONÁTI-U. 49., II. EM. 15

FELELŐS SZERKESZTŐ
ÉS KIADÓ

HÜTTL ÁRMIN

BUDAPEST, I., VERBŐCZY-U. 28

Hegyek a Szentírásban

»Szemeimet a hegyekre emelem s onnan jön az én segítségem. 121. Zsoltár 1. v.«

Már többször talákoztam olyan hittestvérekkel, akik kérdezték, hogy mit jelent a mi kis lapunknak, a »Hegyen épített város«-nak elnevezése? Bizonyos, hogy azt az elnevezést nem lehet beleilleszteni a napi vagy időszakos lapok közismert terminológiájába. Nem is akart ez az elnevezés sablonos lenni. Mert rendeltetésének megfelelőleg vallásos fogalmat akart kifejezni, meg a mi egyházunk fekvéséhez a budai várbeli magaslaton is akart hozzásimulni.

A hegyen épített város gondolatát Krisztus Urunk használta a hegyi beszéd elején. Abban a beszédben, melynél szebbet, magasztosabbat és dicsőbbet — amióta a világ áll — még senki nem mondott. Mert ebben a beszédben — habár idealizálva is a polgári élet rendjén és szükségletein isteni módon felülemelkedve — minden idők legtisztább erkölce van kodifikálva és égi magaslaton a legtökéletesebben van a hívő szeme elé állítva. Oly egyszerű ez a hegyi beszéd, hogy ha Krisztus Urunk után egyéb nem is maradt volna, ennek tartalma már önmagában véve is örök életivé tenné és minden halandó fölé emelné annak megalkotóját. Ebben a beszédben mondja Krisztus Urunk, hogy a hegyen épített város nem rejtőzhetik el. Több gondolat nyer kifejezést ebben. Vagyis, hogy fent a hegytetőn, imponáló magasságban, vihartálló szilárdsággal épült városnak szemléletére valami bizodalom, valami megejtő nyugalom szállja meg lelkünket. Mert hiszen a várost vagy várat valóban azért építik, hogy az mindenféle támadás ellen védelmül szolgáljon. Ha tehát Krisztus Urunk a hegyen épített várost, mint egy kiválóan találó képet példázza: a hitre, a csüggedt, a fáradt, a beteg, a sötétség-

ben tapogatózó, mélységbe süllyedt ember reményének szirtfokára, a hitre, a bizodalomra, mint reménységünk végső eredetere és támaszára, vagyis a magasságos Istenre kíván rámutatni. Mert a hit, a kitartó, a tántoríthatatlanul szilárd hit még a sziklára épült városnál is erősebb azért, mert azt nem gyarló ember építette, hanem az örökkévaló nagy Isten oltotta mibélünk, hogy abból táplálkozzunk tépelődéseinkben, lelki vívódásainkban, marcangoló kétségbeesésünkben, abból éljünk, reméljünk és diadalmaskodjunk.

Tudvalevő, hogy a szentírásban több helyen találkozunk a hegy fogalmával és majdnem mindig valamely nagy esemény emléke fűződik hozzá.

Krisztus Urunk több ízben beszélt le a hegyről, mert az őt áhitattal hallgató sokaságot innét könnyebben áttekinthette, hangjával, gondolatának magasztosságával, példabeszédeinek bámulatra méltóan találó voltával és egyéniségének példátlan varázsával a tömegben könnyebben uralkodhatott.

Az Ararát (5400 m) magas csúcán kötött ki valamikor Noé apánk. A szintén tetemes magasságu Horeb vagy másként Sinai hegy annak volt tanuja, hogy Krisztusunk születése előtt vagy 1500 évvel az Egyiptomból Mózes vezetése alatt menekülő zsidó nép ennek a hegynek lábánál telepedett le és tartott több esztendei pihenőt. Itt szólott Isten az ő népéhez és közölte azzal akarátát. Itt történt, hogy Mózes lehozta a hegyről a 10 parancsolatot tartalmazó két kőtáblát és kijelentette népének: ezeket a törvényeket küldi nektek a magasságban lakozó Jahve Isten. Ha ezeket megtartjátok, boldogultok, megsokasodtok, örökké éltek. De ha meg nem tartjátok, úgy elpusztultok.

Ezzel a döbbenetes fellépésével és a 10 parancsolatnak szigorú érvényesítésével Mózes a zsidó nemzet valóságos alapítója lón. És amikor 120

éves korában céljához ért és a Nebo hegyéről letekintve, megtért őseihez, teljes lelki nyugalommal elmondhatta magáról, hogy könnyű szívvel távozom az élők sorából, mert imé meglátták szemeim az Igéret földjét.

Arról mit sem beszél a hagyomány, hogy hol töltötte Krisztus Urunk ifju éveit. De mert szülei Názáretben laktak, bizonyos, hogy ő is férfikora elértéig ott élt velük azon az olaj- és fügefákkal beültetett hegyes-halmos vidéken, melynek egyik legszebb hegye, a Saul csatavesztéséről és haláláról emlékeztető *Gilboa* hegy, valamint az a *Táborhegy* is, amely véres csaták színhelye volt a legrégebb ókorban s reánk, magyarokra is anynyiban nevezetes, mert a keresztes hadak idején II. Endre királyunk 1217-ben sok és nagy véráldozatokkal, sajnos, dicstelenül ostromolta a Tábor-hegyi erődöt.

A palesztinai *Karmel* arról nevezetes, hogy tele van különböző nagyságu barlangokkal, amelyekben az őskorban egymással hadakozó néptörzsek szoktak elrejtőzni. Az ószövetség tanítása szerint e barlangok egyikében élt Illés próféta is. Ugyanezeket a barlangokat választották lakóhelyül a keresztyénység legrégebb századaiban a remeték is, amely gyakorlat folytán azután a most is létező Karmelita szerzet alakult.

Ezekhez a nagy hegyekhez viszonyítva, igen kicsiny az egyházi és világi énekekben számtalanszor megénekelt és a különböző irodalmakban állandóan előforduló *Sion* hegy. Ez a Jeruzsálem vidékén elterülő kies hegyvidék, amelynek kimagasló sziklán épült erődjét Dávid, a zsidók dicső királya sikerrel megvíván, a zsidóknak Jeruzsálemmel együtt maradandó lakhelyet szerzett.

Jeruzsálemnek Sionon kívül még több, a keresztyénségre örökké emlékeztető magaslata volt és van. Így az *Olajfák-hegye*, amely előtt elterül a Gecsemane kert, Krisztus Urunk utolsó imádságának és az emberiség örök hamisságának és gonoszságának színhelye. Mert az az ember, aki már erszényében csörgette az árulás díját, — Judás azokkal a szavakkal csókolta meg az üdvözítőt: egészséggel mester! Kedves hittestvéreim! Lássátok, ez egy embertípus, mert ilyen emberek voltak, vannak és lesznek a világon, mert a hamisság és vérontás sok ember idegéletének nyilvánulása, vagyis sok embernek eredendő bűne, melytől őket csak a művelődéssel párosult emberiséretet válthatja meg. Minthogy azonban az utolsó idők rettenetes eseményeiből is, (lásd Biatorbágy) lesűrhetjük azt a tanúságot, hogy aki uriruhát visel, az még nem mindig művelt ember, sajnálattal állapíthatjuk meg azt, hogy a hamisságnak és a vérontás vágyának kiirtása természetes uton még nagyon messze idők kérdése.

De aki élő hittel keresi fel az égig érő legmagasabb hegyet, a *Golgotha-hegyet* és ott a Krisztus keresztje alatt lerakja minden gonoszságát és bűnös vágyát, az mint újjászületett ember, mint Isten gyermeke távozik onnan és egész életét a bibliai szent hegyek magaslatain, tisztult régiókban, Isten közelségében éli le és testvéreit is fel emeli a föld porából az égi virányokra.

CSI Traeger Zsigmond, ny. kir. kuriai bíró.

Gyámintézeti elnöki megnyitóbeszéd*

Az áldott emlékeztető II. Józsefnek 150 évvel ezelőtt kiadott »Türelmi rendelete« a többek közt ezt mondja: »Ahol 100 prot. család együtt van, ha elegendő erővel bírnak, templomot, iskolát és paplakot építhetnek.« Dicső elődeink e rendelet adta szabadság következtében mindenütt oly buzgón építették a templomokat és iskolákat, a parochiakat és tanítólakokat, hogy úgy tetszett, mintha azok az épületek a földből nőttek volna ki.

Am hogy a kevésbé tehetős gyülekezetek, vagy az óriási diasporákban szétszórt hívek is részesülhessenek a templom és iskola áldásaiban, Németországban a Gusztáv Adolf-egyletnek s később Magyarországon az E. E. E. Gyámintézetnek kellett létesülnie. Ezek az intézmények a szegény gyülekezeteket s a szétszórt híveket tartották számon s igyekeztek azoknak lelki szükségleteiről gondoskodni s kisebb-nagyobb adománnyal megindítani, folytatni s befejezni a templom és iskola, parochia és tanítólakás vagy az egyéb egyházi építkezést. Ez a két testvéregylet azonos és közös munkájában száz éven át olyanformán járt el, mint a házépítő kőművesek, egyik a másiknak a kezébe adta a téglát, az anyagi segítséget s a szegény gyülekezet beleépítette azt az olyannyira óhajtott szükséges épületbe.

Ennek a szeretetmunkának a középpontjában a világraszóló németországi G. A.-egylet áll, mely közel félszáz főegyletével s a vele rokon s hasonló-célú külföldi egyletakkal mindjobban behálózza az evangélikus világot. Ennek az egyletnek fejlődése szinte már egy az egyház virágzásával, mert mindenütt samaritanusi indulattal, krisztusi lélekkel a gyengült részeket erősíti, a beteg tagokat gyógyítja s az elhagyottak szivéről elviszi a sóhajtatást s szemükről eltörli a könnyhullatást. Azért azok a szegény árva eklézsiák, melyek olyanok, mint a pásztornélküli nyáj, melynek nincs vezére, mint egy árva, kinek nincsen édesatyja, mint az ügyefogyott, kinek nincsen pártfogója, mint a fészketől megfosztott madár, melynek nincsen nyugodalma, szeretettel, bizalommal reménység-gel tekintenek a G. A.-egyletre.

A régi Ninivérii mondják, hogy 1500 toronnyal ékeskedett. A G. A.-egylet gondozta diaszpóra 2500 templommal, 1000 iskolával, tanítólakással, paplakkal, száz és száz árvaházzal, diakonissza- s konfirmandus-otthonnal ékeskedik s eddig az általa segélyezett és támogatott 6000 gyülekezetben tanítja, mint jó édesatyja, a százezrekre, sőt milliókra menő híveket imádkozni. S a G. A.-egyletből sarjadt ki, mint vessző a gyökérből, a magyarhoni Ev. Gyámintézet, mely annakidején a G. A.-egylet formájára s mintájára szervezkedett s a német hitsorsosok bő adományai útján abból szívta életerejét is. Érthető tehát, hogy most, midőn az áldott G. A.-egylet megalakításának százéves fordulója közeledik s a prot. külföldi ünnepre készül, Egyetemes Gyámintézetünk s a

* Mondotta: Balassagyarmaton, nov. 21-én Ziermann Lajos soproni le. kész, kormányfőtanácsos, gyámintézeti egyházi elnök.

Magyar Evangéliumi Egyházunk sem akar tétlen maradni s szerény tehetségéhez képest ünnepi ajándékban kívánja azt részesíteni.

Ezer perselyben gyűjti a magyarhoni Egyet. Gyámintézet filléres adományait a 100 éves G. A.-egylet oltárára. A Dunántúli Egyházkerület köszönőlevelét ezüstlapra szándékozik felírni s biztosítani akarja a G. A.-egyletet, hogy hálája ezüstről és aranyból tisztább és maradandóbb. Többi egyházkerületünk s Egyetemes Egyházunk is bizonyára örömmel ragadja meg az alkalmat s a nagy ajándékozót, ha mégoly csekély, de szívből jövő ajándékban fogja részesíteni. Ne is legyen Csonkamagyarországon gyülekezet, ne legyen ev. ember, aki nem kívánná kivenni részét a Gyámintézet munkájából, abból a szeretetmunkából, mely a reánszakadt végtelen nehéz időben is még mindig olyan, mint a kenyértermő mezőn végzett munka. Áldott uzsorakamattal adja vissza a reáköltött fáradtságot és a beléjevetett magot.

Ha valamikor, úgy most, az általános elszegényedés napjaiban jusson eszünkbe, hogy a jótekonyság és a jólét együtt, kar-karban jár. Ahol nem akarnak tudni a jótekonyságról, onnét eltávolozik a jólét is. Az alamizsnálkodás nem tesz szegényebbé, sőt annak nyomán Isten áldása jár. Krisztus Urunk azt mondja: »Adjatok, néktek is adatik.« Luk. 6, 38.

Szívleljék meg azt azok, akiknek apáik egykor egyházunk támaszai voltak s akik az egyház szárnyai alól nőttek ki s annak szárnyain emelkedtek a magasba, de akik ma nem akarnak már tudni az egyháztól, nem akarnak azért áldozatot hozni, állandóan sokallják az egyházi adót s kiknek nevét a szegény egyházakat gyámolító Gyámintézet gyűjtőívén soha nem olvashatjuk. Éledjen fel bennük az a szeretet, mely száz évvel ezelőtt, mikor a G. A.-egylet megalakult s a Gyámintézet is meg akart alakulni, elfogta apáikat, olyannyira, hogy sokan földjük, iparuk, állásuk, jövedelmük egy bizonyos százalékát évről-évre rendszeresen letették a hittestvéri szeretet oltárára. Cselekedünk mindenekelőtt mi lelkészek úgy, mint az egykori dobsinai lelkész, a későbbi szuperintendens Czékus István, aki így szólt: »Nincs földem, de van bibliám, van egy jó feleségem s 5 ép gyermekem, tehát 7 kincsem. Ezekért fizetek hetenkint 7 pengőkracjárt, azaz évenként 3 forint 64 krajcárt s fizetem ezt tíz évig.« Tanuljunk azoktól a kisemberektől, kisgyülekezetektől, akiknek s amelyeknek áldozatkészségéről hősköltevényeket lehetne írni. Néhány évvel ezelőtt Boroszlóban tartották meg a G. A.-egylet évi nagygyűlését. A világ minden tájékáról ott voltak az ev. egyház képviselői. Sok nagy és gazdag gyülekezet került ott szóba. De a legnagyobb csodálattal mégis arról a, sajnos, most tőlünk elszakított, kicsi vasmezei gyülekezetről, Eörszigetről s annak filiájáról, Vasjobbágyiról szóltak, mint amely gyülekezetek, hogy papjuk mellett tanítóikat, templomuk mellett felekezeti iskoláikat is megtarthassák, hogy evangélikusok és magyarok maradhassanak, dacára annak, hogy egész lélekszámuk a 400-at sem éri el, hogy lakói földhözragadt szegény emberek, mégis állami adójuknak több mint 500%-át örömmel teszik le az egyház oltárára. S ezek a gyüle-

kezetek más egyházak fenntartását is biztosítani kívánják. Azelőtt a magyarhoni Gyámintézet, most az osztrák G. A.-egylet oltárára évről-évre készségesen meghozták áldozatukat s ez évben is tekintélyes összeget tettek le annak javára. Valóban, ezt csak úgy értjük meg, ha elhisszük, hogy ezek a szentek szükségére szánt adományok visszahullatják áldásaikat földi s főleg mennyei javakban az adakozókra s hogy azok az adakozók megérik testükön, lelkükön, életükön, szívükön, hogy a jókedvű adakozót szereti az Isten. Ez csak úgy lehetséges, ha megvagyunk arról győződve, hogy az ilyen áldozat, mint azt Pál apostol mondja, »liturgia«, istentisztelet (II. Kor. 9, 12), hogy tulajdonképp Istennek szolgálunk akkor, mikor embereknek teszünk szolgálatot.

Beszéde további folyamán a jelentést tevő elnök megemlékezik a Gyámintézetet ért személyi veszteségekről, új munkásokról, kitüntetésekéről, külföldi ünnepeken való képviselteségről, irodalmi tevékenységéről a Gyámintézet érdekében, adományokról, segélyekről stb. Az elmúlt évben a befolyt adományok összege a következő volt: bányai egyházkerület 3543.58 P, dunáninneni ker. 1253.85 P, dunántúli ker. 10.703.30 P, tiszai ker. 1601.63 P = 17.102.36 P, vagyis 3272.49 P-vel kevesebb mint a múlt évben. Feltűnő, hogy míg három kerületben többet gyűjtöttek, mint az elmúlt évben, magában a bányai kerületben 4.107.96 pengővel kevesebb folyt be a gyámintézet részére, mint az előző évben. Az adományokhoz számítva a külföldi segélyeket és hazai egyéb adományokat és kamatozat, az egyet. Gyámintézet 35.000 pengővel tudott egyházunknak szolgálni.

Egyetemes egyházunk

közgyűlése november 27-én folyt le Budapesten. igen nagy érdeklődés mellett. Az egyetemes felügyelő, *D. Radvánszky Albert* báró elnöki megnyitójában megemlékezett a Resolutio Carolina 200 éves, II. József király türelmi rendeletének 150 éves, Zwingli Ulrik svájci reformátor halálának 400 éves fordulójáról és kifejezte azt az erős hitét és reménységét, hogy az evangélium ügyének győznie kell. Az egyház feladata elsősorban az igehirdetés és a szentségek kiszolgáltatása, de a cselekedetekről sem szabad megfeledkeznie. A mai gazdasági viszonyok között a cselekedeteket kell különösen hangsúlyoznunk. A mai nyomor egyik oka az idegen világnézetek lázas munkája: rádió, mozgókép, betű harcolnak az evangélium ellen. Azért nekünk is ki kell vinnünk az evangéliumot a templomból azok közé, kik nem mennek a templomba. A mai ideges világban, ha már nem lehet biztosítani a gondolatoknak egységét, a szívek harmóniáját még áldozatok árán is fenn kell tartani. A világgazdasági válság hullámai a magyar államot is ostromolják, ez egyházunk anyagi létét is közelről érinti. Joglemondás nélkül bele kell törödnünk ebbe és minden tekintetben számolnunk kell a helyzettel. A legnagyobb takarékoskosságot kell alkalmaznunk, hogy egyházunk munkásságát folytathassa. A legsúlyosabb anyagi megpróbáltatások között is ápolnunk kell a hitet és nem szabad eltereltetni figyelmünket az örökkévaló dolgok szolgálatától. Legyen egyházunk olyan hajó, mely még az ellenségeket is felhasználja arra, hogy általuk a jobb jövőre révpártját elérje!

A közgyűlés megalakulása után *Kuthy Dezső* lelkész, egyetemes egyházunk főtitkára előadta az egyet. felügyelő terjedelmes jelentését, melyben számot ad az elmúlt közigazgatási év eseményeiről. Igen melegen szólt a jelentés a nyáron elhunyt svéd érsek, dr. Söderblom Náthán egyházi jelentőségéről, kinek emlékét a közgyűlés tagjai felállással tisztelték meg. Az egyet. felügyelő május 6—13-ig tartó németországi látogatásáról is részletesen beszámol. Ennek a látogatásnak egyik folyománya, hogy a holdutcai templomban működő német lelkészt a fenntartó testület a magyar nyelv elsajátítására hívta fel, hogy a magyar és német egyházi kapcsolatot állandóan ápolhassa. Az üdvözlések során melegen emlékezik meg Bendl Henrik egyet. pénztáros kitűnő szolgálatairól nyugalombavonulása alkalmából. Jelentést tesz Szimonidesz Lajos volt nagybörzsönyi lelkész perujításáról és jogerős felmentéséről. Minthogy a törvényszék ítéletét az I. és II. foku hatóságok vonakodtak végrehajtani, Szimonidesz fellebbezése folytán az egyet. felügyelő végzéseiket részben megváltoztatta. A dunán-inneni kerület püspöke egyházi közérdekből kérte Szimonidesz Lajos nyugdíjaztatását, aminek a nyugdíjbizottság eleget is tett. A pécsi egyetem megszüntetése ellen erélyesen állást foglal theolog. fakultásunk érdekében is. Az idei tanévben 40 elsőéves theológus jelentkezett. Aggasztó a theológusok számának nagy gyarapodása, mert ennyi embernek nem juthat hely az egyház szolgáltatáiban.

A közgyűlés tagjai meggyőződhetnek a jelentésből arról, hogy az egyet. felügyelő az elmúlt évben is élénk figyelemmel kísérte egyházunk, iskoláink, belmissziói intézményeink, a testvéregyház és a külföldi protestantizmus életét, a személyi jelentőségű mozzanatokot és örömbenbánatban, jó szóval, vigasztalással, elismeréssel és részvétellel mindenütt képviselte egyetemes egyházunkat.

A közgyűlés köszönetét *dr. Pesthy Pál* ker. felügyelő tolmácsolta a kimerítő jelentésért, egyúttal intézkedést kért arranézve, hogy a theológusok számának szaporodásával beálló tultermelés veszélye elhárítható legyen. *Tompa Mihály* lelkész Szimonidesz nyugdíjaztatási ügyéhez kívánt szólni, mert ez a kemenesaljai lelkészeket különös aggodalommal töltötte el. Minthogy ezt a kérdést a nyugdíjintézeti ügyvivő jelentése részletesen tárgyalja, a közgyűlés nem tért ki erre a felügyelői jelentés során. A közgyűlés a felügyelői jelentést tudomásul vette és a külön határozatot igénylő javaslatokat megszavazta.

A közgyűlés az egyházbizalmi szabályzat átdolgozására 4-tagú bizottságot választott. A zsinati bizottság javaslata ellen, hogy ezidőszerint nem lehet, főleg anyagi okokból, zsinatot tartani, *dr. Szeberényi L. Zs.* esperes, felsőházi tag szólalt fel és részleges zsinatot sürgetett a közigazgatás egyszerűsítése és új szervezése céljából. Szerinte túlságosan nagy költséget fordít egyházunk a közigazgatásra. Az érdekelt uraktól, kik a kerületek és esperességek összevonása esetén nem juthatnának hivatalhoz, áldozatot kér. Békéscecsaba most is fenntartja a zsinattartás megkönnyítésére tett

ajánlatát és ilyen úton 6000 pengő költséggel meglehetne tartani a zsinatot, mely aztán sokezer pengőt takaríthatna meg a közigazgatási kerületek és megyék új beosztása révén. Nem akarja, hogy az egyházat rendeletekkel kormányozzák, amire itt-ott hajlandóságot észlelhetni, ne jusson az egyház a statáriumig. Ma egyházunk holt tengerhez hasonlít, nincs benne semmi élet. *Dr. Sztranyavszky* és *dr. Csengődy* tiltakoztak a kerületek arányosítása ellen. *Báró Prónay György* helyeselt Szeberényi elgondolását, de szerinte közigazgatási úton is lehetne ezt végrehajtani. *Dr. Zelenka L.* védte a kis kerületeket. *Dr. Mészáros Gy.* Prónay indítványához csatlakozott. *Szeberényi* is elfogadta Prónay javaslatát. Az egyetemes felügyelő rámutatott arra, hogy a zsinati bizottság és Szeberényi javaslatának lényege egymással szépen megférnek. A zsinati bizottság folytassa megkezdett munkáját és foglalkozzék a novelláris zsinat kérdésével is. Báró Prónay az egyet. felügyelő javaslata után visszavonta indítványát, de hangsúlyozta elvi álláspontját, hogy a közigazgatás egyszerűsítését az egész vonalon végbe kell vinni. A püspöki javadalmi földek ügyéhez hozzászólt *báró Kaas* és felolvasta a bányakerület püspökének szerinte nem szerencsés hangu levelét. Hangsúlyozza, hogy mindig tisztán jogi szempontból szólt a tárgyhöz és a püspöki jövedelmet nem érintette. Itt olyan jogi kérdések forognak szóban, melyeket okvetlenül meg kell oldani. *Geduly* püspök szerint a tiszai és a dunántúli kerületek megfeleltek az egyetemes gyűlés multévi határozatának; csatlakozik báró Kaas javaslatahoz. A nyugdíjintézetről *Kuthy D.* egyetemes nyugdíjintézeti ügyvivő tett jelentést. A sok hátralék aggodalomkeltő, de a számtani mérleg képe megnyugtató. Beszámolt részletesen Szimonidesz L. nyugdíjaztatásáról, melyet a közgyűlés *Krayzell Miklós, dr. Mikler* és *Pazár* felszólalása után egyhangulag tudomásul vett. A tagdíjhátralék oka részben a közömbösség, részben a gazdasági viszonyok. A közgyűlés elfogadta a fizetések könnyítésére tett javaslatokat.

Az 1932. évre esedékes alapítási részlet befizetésére a közgyűlés egyévi moratóriumot enged, de az erre való igényt 1932. április 30-ig írásban kell bejelenteni. Erről még körlevél is fogja értesíteni a tagokat. A közgyűlés a nyugdíjszabályzat számos pontját módosította. A közgyűlés köszönetet mondott *Kuthy D.* ügyvivőnek és *dr. Mikler Károlynak* a nyugdíjintézet érdekében kifejtett munkásságukért. A gyámintézet nevében *Ziermann L.* kormányfőtanácsos tett jelentést és panaszkodott sok egyháznak nagy nemtörődömsége miatt. Különösen felhívja a figyelmet a *Gusztav Adolf-egylet* 100 éves jubileumára és az egyetemes egyháztól annak számára ajándékot kér. A közgyűlés üdvözölte a gyámintézet elnökét megválasztása alkalmából.

A felekezeti filmek kérdésének tárgyalásánál *Scholtz Ödön* esperes az egyház érdekeinek megvédését sürgeti a cenzuránál és hivatalos cenzort kér erre a célra. *Németh* esperes a protestáns irányú filmek érdekében szólal fel. A közgyűlés, függetlenül a Luther-film ügyétől, elfogadta *Scholtz* esperes indítványát.

A közgyűlés kimondta, hogy a missziói egyházaknak nincs szavazati joguk. A kultuszminister kérdésére kijelenti a közgyűlés, hogy *krematórium létesítése* ellen nincs elvi kifogása. *Dr. Pazár, Scholtz és Paulik* felszólalása alapján az egyet. gyűlés kívánja, hogy az »Erős vár...« szövege és dallama az egész egyházban egyöntetű legyen. A közgyűlés megválasztotta *Szelényi Gyulát* egyet. pénztárosnak, aki a hivatalos esküt a gyűlés színe előtt letette. Az új pénztáros üdvözlése után a közgyűlés melegen bucsuzik *Bendl Henrik*től, ki szép sikerrel szolgált évtizedeken át és neki jókivánságait kifejezi. A tanügyi kérdéseket *dr. Böhm Dezső* referálta most először; megköszönte a megválasztásban nyilvánuló bizalmat és munkájához támogatást kért. *Szimonidesz* a magyarázatos káték ügyét teszi szóvá és kívánta, hogy az egyetemes egyház kiadásában megjelent szöveget használják egységesen. A tanítói nyugdíjterheknek a polgári községek által való viselése dolgában a belügyminister és a kultuszminister ellenkező rendeleteket adtak ki. Az egyetemes egyház felir e tárgyban a kormányhoz. Az iskolai szünet kérdéseben a közgyűlés nyilatkozatra szólítja fel a kerületeket.

Az egyetemes egyház jövő évi költségvetése 15.100 pengő hiányt tüntet fel, a közalapi járulék lelkenként 1 fillér, úgy mint eddig. Az adóalapból 33.000 pengő kerül felosztásra; legnagyobb segély 700 pengő, a legkisebb 20 pengő legyen, hogy több egyház kapjon segélyt. A Luther-Otthon jelentését *Sándy Gyula* adta elő. A kisebb bizottságok jelentéseinek ismertetése után a közgyűlés este negyed nyolckor ért véget *Geduly* püspök hálaadó imádságával. A végig kitaró tagoknak *báró Radvánszky Albert* hálás köszönetet mondott. A közgyűlés lelkesen megéljenzte az elnökséget.

Az egyetemes gyűlést megelőző istentiszteleten *dr. Domján Elek* esperes prédikált II. Kor. 4, 16—18 alapján és a Lutheraia vegyeskar szépen adta elő *Homilius (1714—85)* mottóját: »Jer dicsérjük Istent.«

A budapesti egyházmegye

november hó 20-án iktatta be újonnan választott elnökségét tisztségébe. A közgyűlésen *dr. Zelenka Lajos* személyében az egyetemes egyházi felügyelő is képviseltette magát. A gyűlésen *Mohr Henrik* lelkész tett jelentést a megejtett szavazásról. Felügyelőnek *dr. Mikler Károlyt* választották meg újból 30 szavazattal, esperesnek pedig 24 szavazattal *Kemény Lajos* budapesti lelkészt. *Broschko G. A.* esperesre 6 szavazat esett. Az elnöklő *Broschko G. A.* esperes törvényesen megválasztott felügyelőnek jelentette ki *Miklert* és e minőségében üdvözölve, megköszönte neki eddig nyújtott támogatását és Isten áldását kívánta további működésére. *Dr. Mikler Károly* ezután *Kemény Lajost* jögerősen megválasztott esperesnek jelentette ki. Megköszönte *Broschkonak* eddigi szives szolgálatát és *Broschko* meleg szívének pásztori szeretetét és támogatását a jövőre is kérte.

Tolnay Kornél visszailleszt az elmúlt 6 éves ciklusra. Megállapította, hogy az esperes meleg szívvvel viselte tisztségét és azért hálával

tartozik neki a közgyűlés. A felügyelő mint egyházi jogász is tett hasznos szolgálatot. Javasolta, hogy a közgyűlés adja meg a felelősség alól a felmentést az elnökségnek. A közgyűlés ezt a javaslatot zajos helyesléssel fogadta.

Minthogy e sorok írójának a gyűlésen nem volt joga felszólalni, itt állapítja meg, hogy a felmentési javaslat nem volt helyénvaló, nincs is semmi gyakorlati jelentősége. Az egyházmegyei közgyűlés hatásköréről szóló törvény (E. A. 87. §) nem ismer olyan fölmentvényt, melyet a közgyűlés az elnökségnek adhatna. A pénzek és vagyon kezelésével megbízottak is csak akkor kaphatnak fölmentvényt, ha számadásaik — megvizsgáltatván — rendben találtak. Az elnökség hivataloskodását senki nem vizsgálta fölül és így — még ha a közgyűlés hatáskörébe tartoznék is — nem is lehetett neki fölmentvényt adni. Ezt azért kell itt leszögeznünk, mert biztos tudomásunk van arról, hogy úgy az elnökség, mint külön az esperes hivatalos eljárása ellen is, egy-egy feljelentés tételét az illetékes törvényszéknél és ezen feljelentéseken a közgyűlés fölmentvénye nem változtat semmit, mert az E. A. 17. §-a szerint az egyházi tisztviselők cselekvésük vagy mulasztásuk következményeiért felelősek és ezen felelősség alól őket senki fel nem mentheti. Véleményünk szerint ezen javaslatot magának az elnöklő *dr. Mikler Károlynak*, aki egyházi jogi tanácsot is írt, el kellett volna háritania és így kellett volna megakadályoznia azt, hogy a gyűlés hatáskörén túleső határozatot hozzon, annál inkább is, mert az E. A. 22. §-a az elnököt kifejezetten kötelezi arra, hogy őrökölje afelett, hogy a gyűlés törvényes hatáskörén túl terjeszkedő határozatot ne hozzon. Ez az elvi jelentőségű incidens is mutatja, hogy mily nagy különbség van a kathedra és az elnöki szék között. Nem elég a törvényt tudni, de a kellő időben és helyen alkalmazni is kell a törvényt a közérdek megvédése érdekében.

Az új esperest *Sárkány Jenő* ny. altábornagy vezetésével háromtagú küldöttség hívta meg a közgyűlésre. *Dr. Mikler* meleg szavakkal üdvözölte *Kemény L.* esperest, hangsúlyozva, hogy egyházmegyénknek tetterős, fiatalabb vezérre van szüksége, kit benne remélt megtalálni. A hivatalos eskü letétele után beszéddel foglalta el székét az új esperes, melyből a főbb gondolatokat a következőkben közöljük.

Az eskü komolyságától áthatva, elfogja a felelősség érzése és feléje hangzik Jézus szava: Kire sokat biznak, sokat kívánnak is attól. Lelki ismerete is kérdezi, hogy megtud-e felelni az eddigi feladatoknak, hogy új munkára is vállalkozik? Egy csonka ország fővárosában olyan egyházi közület hívja most vezérének, mely a lakoságnak csak egyhuszadát képezi. Az emberek ma mindinkább eltávolodnak az Istentől. Ilyen környezetben igen súlyos a feladat, melyre hívták. De ő ettől nem riad vissza, mert szülei és tanítói példájából megtanulta, hogy örülni kell minden új munkának, melyben Isten örömet rejtett el. A földi élet egyik legnagyobb áldása a hűséggel, szeretettel és örömmel végzett munka. A mai súlyos helyzetből az következik, hogy a jók fogja-

nak össze a munkában. Ezért vállalkozik az esperesség vezetésére; munkát talál ebben és munkára hív mindenkit. Felolvasván a filippibeliekhez írt levél második fejezetének 1—5. versét, azt mondja, hogy van vigasztalódás a Krisztusban, a szeretetben, a lélek közösségében. Ezekből az evangélium népében kell a legtöbbször lennie. Meg is vannak ezek az erők az egyházban, de szanaszét hevernek. Az egyházmegye egésze nincs egymással a teljes közösségben. A közigazgatás nem tudja egymagában összetartani a tagokat, nem tudja bennük megteremteni a lélek közösségét. A lehetőség megvolna, mert a gyülekezetek ugyszólván egytől-egyig városi gyülekezetek, problémáik azonosak. Nem lehet tovább halasztani a lelkészek, presbyteriumok, egyesületek közös összefogását. Egész erejével azon lesz, hogy az egyházmegyében egységes tervvel és az erők összefogása alapján folyjék a munka Isten országának építésére. Ha a lelkészek példák és a presbiterok előjárók lesznek, akkor a szeretet és a békeség meghozza az egyház bajaira az orvosságot. Kéri elődje támogatását, kéri a lelkészek, felügyelők és presbiterok, kéri a közgyűlésnek és a felettes hatóságnak, kéri elnöktársának segítő támogatását, de leginkább kéri Isten megsegítő kegyelmét. Ebben bizva, elfogalja az esperesi tisztséget.

A szép beszéd nagy hatást tett a gyülekezetekre.

Az új esperest üdvözlötték: dr. Zelenka Lajos az egyetemes egyház, a tiszai kerület és saját nevében, Sommer Gyula a lelkészi kar nevében, dr. Demel Aladár az egyházközségek felügyelői nevében, dr. Böhm Dezső az iskolák nevében, dr. H. Gaudy László a vallásintézet nevében. D. Raffay Sándor püspök hosszabb beszédet mondott, melyben kifejtette, hogy a budapesti egyházmegyére az egyetemes egyház is nagy figyelemmel és várákózással tekint, mert ez az egyházmegye életirányító tényezője úgy a kerületnek, mint az egyetemes egyháznak is. Az utóbbi időkben hit, szeretet és egység dolgában nem volt az egyházmegye élete kifogástalan. Kívánja, hogy legyen ez az esperesség mintaesperesség és mutassa meg, mi az evangéliumi lelkületű élet. A püspök örömmel hallotta az esperes szándékát, hogy az erőket összefoglalni lesz főtörekvése. Hangsúlyozza a felelősséget, melyben mindnyájan osztozunk és felhívja az egyházakat, hogy mellékgondolatok nélkül támogassák az egyházmegyei elnökséget. Adja mindenki lelke javát — bírálatás nélkül.

Kemény esperes hosszabb beszédben köszönte meg az üdvözléseket. Dr. Mikler javaslatára az esperes székfoglaló beszédje egész terjedelemben az egyházmegyei jegyzőkönyvbe kerül. Azután az egyházmegyei közgyűlés ügyészt, jegyzőket, bírákat, bizottsági tagokat választott és az újonnan választott bírák letették a hivatalos esküt. A gyűlés az új esperes imádságával ért véget.

A gyűlésről távozók között folytatott beszédekből fülünkhöz jutott, hogy egyeseket kínosan érintett az, mintha az egyházmegyében letagadhatatlanul meglevő nagy bajokért elsősorban Broschko G. A. esperes volna felelős. Akik az egyházi életet a szinfalak mögött is megfigyelhetik, jól tudják, hogy a bajoknak hol van a gyökere. A magunk részéről a bírálatról elhangzott kijelen-

tést kell az evangéliumi egyház szellemi szerint megvilágítanunk. Evangélikus egyházunknak van autonómiaja. Ez azt jelenti, hogy minden jó evangélikus köteles az egyház javát szolgálni legjobb tehetsége szerint, vagyis ha valahol hibákat, mulasztásokat, helytelen intézkedéseket észlel, azokról illetékes helyen szóval vagy tollal véleményét elő kell adnia. Amilyen jogunk van a dicsőre, olyan kötelességünk a bírálat is. A bírálat mindenképpen a közjót szolgálja és mozdítja elő, akár helyes az a bírálat, akár helytelen. Mert ha helyes a bírálat, olyan hibákra mutat rá, melyeket ki kell küszöbölni és így a közjó a bírálattal nyert. Ha pedig a bírálat helytelen, a megbírált hatóság vagy személy kimutatja, hogy eljárása helyes és a közjó akkor is nyert, mert szélesebb körökben lesz nyilvánvalóvá, milyen jó kezében van a közügyek intézése és a közbizalom növekedése nagyobb súlyt biztosít a köz munkásainak, ami szintén alkalmas arra, hogy a közjót előmozdítsa. A mi evangélikus egyházi nevelésünk egyik nagy előnye, hogy valamennyi keresztyén felekezetenél jobban hangsúlyozza az egyéni felelősséget. Örüljön azért minden egyházat igazán szerető ember, hogy még vannak önzetlen férfiak, akik a felelősséget komolyan veszik és akarnak és mernek bírálatot gyakorolni. Ez nagyon háládatlan feladat, de feltétlenül szükséges. Minden kormányzatnak a becsületes ellenzék a legjobb munkatársa. Szegény hazánk anyagi ügyei is jobban állának, ha a kormánynak lett volna számottevő erős ellenzéke és hallgatott volna arra. Ma nem kellene a nyomor ellen való harcra a véres kard körülhordozásával hívni az embereket. *Spectator*

Nyugdíjasok az egyházi törvénykezésben

Levél a Szerkesztőhöz.

Kedves barátom! A most tartott budapesti egyházmegyei tisztújításon az esperességi törvényszék két *) bíró tagját választották a nyugdíjasok sorából. Mindkettő az iskolai státusba tartozott. Az egyik tanár, a másik tanító volt s most mint tanár, illetve mint tanítóbíró vesz részt egyházunk törvénykezésében. Személyük ellen bizonyára senkinek sem lehet kifogása, mert mind a kettő kiváló és érdemes férfiú s kartársaik közül sem lesz senki, aki őket a tanárság vagy a tanító-ság képviselésére alkalmatlannak tartaná. Ilyesmi nekem sem fordult meg eszem ágában sem. Megválasztásuk alkalmából azonban mégis fel kell vetnem azt a fontos elvi kérdést, hogy az egyházi tisztviselők különböző kategóriái számára zsinati törvényünkben biztosított állások betölthetők-e olyan nyugdíjasokkal, akik előbb ugyanazokba a kategóriákba tartoztak? Ha e tekintetben a legcsekélyebb kétségem volna, nem tenném szóvá a kérdést. Mivel azonban az a meggyőződés, hogy ez semmiképp meg nem engedhető, kérek hívd fel az ügyre nyilvánosan az illetékesek figyelmét. Meggyőződésem ugyanis az, — s hiszem, hogy ez mint elv és törvényt magyarázat is meg-

*) A szerkesztőség információja szerint csak egyet.

állja a helyét — hogy a zsinati törvény lelkészekre, tanárookra és tanítókra vonatkozó helyei mindennél a szolgálatban levőkre vonatkozott és sehol a nyugdíjasokra ki nem terjeszthető. Ez természetes is. Mert egyénileg bármilyen szomorú, egyes esetekben valósággal tragikus lehet is a nyugdíjazott állapotba való átmenetel, az mégis aktív megváltást jelent a hivataltól s vele együtt a hivatalos érdekkörből is.

Egyházunk eddigi elvi álláspontja szerint semmiféle hivatás vagy hivatal nem ad »eltörölhetetlen jelleg«-et. Még a papi sem. Noha egyházunk az egyetemes papság elve alapján áll, mégis a hivataluktól megvált lelkészeket sem tartja lelkészeknek többé, hanem legfeljebb teológusoknak, teológiai szaktudással rendelkező tagjainak, akik egyébként lelkészi állás nélkül teljesen és feltétlenül a világiak közé tartoznak. Ugyanig van ez más kategóriákban is. Az a tanár vagy az a tanító, akinek nincs rendes állása, nem rendes tanár vagy tanító, hanem vagy *okleveles* vagy *volt* vagy pedig *nyugdíjas* tanár vagy tanító.

Ezekkel a megkülönböztetésekkel jár az, hogy a nem rendes állásokon működő lelkészek, tanárok vagy tanítók állásukból való megváltásukkal nem tölthetnek be olyan állásokat és nem maradhatnak meg olyan pozíciókban, amelyeket a zsinati törvény vagy a világi és a lelkészi elem egyensúlyban tartására vagy az evang. iskolák képviselésére alkotott. Ebből egyuttal folyik az is, hogy ilyenekre később sem választhatók meg.

Ezzel az érvényben levő joggal szemben állhat egy más, szintén természetes érdek. Egyházunk sok esetben nem engedheti meg magának azt a hallatlan pazarlást, hogy évtizedeken át érdemes és becsületes munkát végzett, szakmájában esetleg kiváltságos helyet kivívott kiváló férfiakat nyugdíjazásukkal teljesen elejtsen és kikapcsolódni engedjen minden aktív egyházi munkából. Ilyen esetekben azonban nem az az eljárási mód, hogy a bizonyos kategóriák számára biztosított és fenntartott helyekben meghagyják őket, hanem az, hogy adjanak nekik helyet és működési kört a világiak között — akik közé hivataluktól való megváltásukkal jutottak.

Ha fontos érdekeknek meg lehet felelni tételes törvények megkerülése, félremagyarázása vagy félretétele nélkül, akkor az ilyen eljárás részesítendő előnyben. Hiszem, hogy ez a tévedés is ily értelemben reparáltatik. Hiszem ezt annál inkább, mert ilyen tévedésnek éppen a budapesti egyházmegyében, éppen dr. Mikler Károly esprezségi felügyelősége alatt, aki valaha egyházi jogi tankönyvet is írt, nem is lett volna szabad előfordulnia.

Budapest, 1931. november 23.

Meleg kézzel köszönt:
Szimonidesz Lajos.

Dr. Batizfalvy főorvos, fogorvos magán Fogorvosi Intézetében vállalkozik fog- és szájbetegségben szenvedő egyháztagsaink szakavatott, gondos és mérsékelt áron való kezelésére, mindennemű fog pótlására. Szükség esetén résztvevő. Forduljunk hozzá teljes bizalommal. Muzeumkörút 27. sz.

Istentiszteleti rend a budai ev. templomban

December 6-án d. e. 9 órákor ifjusági istentisztelet Glatz. d. e. 10 órákor német istentisztelet: Hüttl A., d. e. 11 órákor magyar istentisztelet: Váci J.

December 13-án d. e. 9 órákor ifjusági istentisztelet: Hüttl, d. e. 11 órákor magyar istentisztelet. Prédikál: Kapi Béla dunántúli püspök. Énekel a budai Luther-szövetség vegyeskara. Karnagy: Mikus-Csák István.

Az adventi időszakban minden pénteken este fél 6 órákor (december 4-én, 11-én és 18-án) adventi istentiszteleteket tartunk.

Kereszteltük: Röder Katalint, Liedemann Ákost, Locsava Sándort.

Eksettük: Renner Gézát Auerbach Margittal, Takó Istvánt László Erzsébettel, vitéz Tardos Gézát Bruckbauer Eszterrel, Satzger Krisztiánt Jónás Judittal, Vasas Ernőt Ruzicska Ilonával, Rein Andrást Fábian Juliánával, Kruzsik Józsefet Takács Eszterrel, Thomka Zoltánt Mezey Amáliával.

Temettük: Wachsmann Antalt, Keller Mihályt, Bartalics Sámuelét.

Az egyházi adóhátralékok sürgős megfizetésére kérte fel az előjáróság nevében a híveket a szószékről a lelkész advent első vasárnapján. Mink is szeretettel kérjük a testvéreket, siessenek egyházunk segítségére adóhátralékaik készséges lefizetésével, hogy az egyházközség is pontosan eleget tehessen fizetési kötelezettségeinek. Jótékony-célú intézményeinket is bizalommal ajánljuk tehetősebb híveink áldozatkészségébe.

Budai Luther-szövetségünk nov. 21-én este 6 órákor az Attila-utcai községi iskola tornatermében kulturestét rendezett, melyen *Traeger Zsigmond*, a szövetség elnöke mondott megnyitó beszédet a bibliai hegyekről, melyet lapunkban egész terjedelmében közlünk. *Petri Kató* operanékesnő, kinek művészetét egyházunk hívei már a templomban is csodálhatták, *Koudela*: Magyar Miatyánk és *Tarnay*: Kinyult egy kéz — szerzeményeit énekelte szívhezszóló bensőséggel és csodálatos finomsággal.

Schöpflin Aladár: Eszti az első osztályban című novellájának felolvasásával derítette fel a kedélyeket. *Máté István* Ady verseiből szavalt néhányat olyan hatással, hogy a közönség több tagjának érdeklődésébe hozta Ady költészetét. *Ruzicska László* bibliamagyarázatot tartott az I. kor 13. 8 ról, mellyel megérezette a hallgatósággal a szeretetnek örökkévaló hatalmát. *Sándy Tamás* Mattheson: Aria és *Simonetti*: Madrigal c. szerzeményeit adta elő hegedűn teljes átérzéssel és tökéletes művészettel. Az előadó művészeket kedves karnagyunk: *Mikus-Csák István* kísérte. A hangszer, mely rendelkezésre állott, igen gyarló szerszám, de az ő művészete ebből is mesteri hangokat varázsolt elő. A szereplőknek, kik teljes önzetlenül nyújtották tudásuk és művészetük javát a közönség lelki gazdagodására, a szövetség elnöke, *Traeger Zsigmond* ny. kir. kuriai bíró mondott kedves szavakkal köszönetet.

A Kőbányai Luther-Szövetség 1931 november 22-én, vasárnap délután tartotta meg kulturestélyét, amely után a X. ker. Evangélikus Nőszövetség szeretetvendégséget rendezett a jelenlevőknek.

A zsufoolásig megtelt egyházi kulturterem ez alkalommal szűknek is bizonyult, nem mindenkinek jutott hely az asztalok körül. Az »Erős vár a mi Istenünk« élénklése után *Vörös Tihamér* elnök köszöntötte a jelenlevőket, rámutatván arra, mennyi tehetséggel és alkotóerővel gazdagította az evangélikus egyház a magyar nemzetet és kiemelve, hogy a nemzeti élet elmélyítésében mennyire szükséges az egyházak közötti összetartás; megnevezte elődeinket is azért említette fel, hogy ismerje meg minden magyar ember, mennyi hazaszeretet lángol az evangélikus ember lelkében. A mai kulturst — ugymond — egy régebben megindult társadalmi szövetség munkáját akarja felújítani s ehhez a munkához kéri a jelenlevők támogatását s röviden ismertette a Luther-Szövetség célját.

Az előadást *Márkus Ernő* dala követte, majd *Kéry Gyula* hegedűjátéka aratott jól megérdemelt tapsot a hallgatóságban. Feszült figyelem kísérte *dr. Maróthy Jenő* író, polgári iskolai tanár »Bethlen tudósi közt« címen tartott felolvasását. Az egészséges humor és az őszinte magyar fajszeretet sugárzott az író minden szavában, a jelenlevők áhítatos csöndben, közben-közben jóleső mosolygással kísérték a felolvasásnak kitűnően megrajzolt alakjait. Az érdemes írónak felolvasását szünni nem akaró taps

jutalmazta meg. A felolvasást követte *Maróthy Seftik Magda* operaénekesnő operaáriája és dala. Hangjával s jó felkészültségével elragadta a közönséget, mely elismeréssel s igazi lelkesedéssel honorálta művészetét. Nagy szeretet és lelkesedés kísérte *Kenessey Jenő* operai korrepetitor zongorán előadott Liszt-rapszódiaját is. A zongora- és énekszám után *Majba Vilmos* ev. lelkész lépett a dobogóra. Megjelenését percekig tartó szeretetteljes tapsvihar köszöntötte, úgy hogy nehezen jutott szóláshoz. Beszédében hálás köszönetét fejezte ki a szereplőknek s úgy a megjelent előkelőségeknek, valamint a közönségnek a megértő támogatásért. Továbbá együttműködésre hívta és kérte fel a testvérekeket: a református egyházat, amelyiknek vendégszeretetét 21 éven át élvezte az ev. egyház, de szívesen köszöntötte a r. kath. testvéreket is, akik áldozatkészségükkel eddig is segítettek. Üdvözölte *Hajts Lajos* tábornokot, a 409-es cserkészcsoport végrehajtóbizottságának elnökét, aki fáradságot nem ismerő lelkesedéssel buzgólkodik a cserkészcsoport érdekében. Üdvözölte a MANSZ elnököt, *Vörös Tihamér*ét, aki ritka szervezőtehetségével összegyűjti Kőbánya asszonyait ebben a hazafias szervezetben. Dicséretet halmozta el *Gally Lászlóné* elnök által vezetett nőszövetség tagjait, akik bőségesen látják el a szeretetvendégségnek nagyszámú tagjait frissítő eledelokkal. *Hajts Lajos* tábornok kiemelte *Majba Vilmos* lelkésznek azt a fáradhatatlan buzgóságát, amelyet a templomépítés körül kifejtett s lankadni nem akaró buzgalommal tovább munkálkodik ily magas színvonalú műsoros estélyek megrendezésében is. A műsoros estélyt a Himnusz zárta be.

Budai egyházunk ügyei kétízben kerültek tárgyalásra az egyetemes közgyűlésen. Hüttl Armin megfellebbezte a június 2-án tartott egyházi közgyűlésnek azt a határozatát, mellyel képviselőket küldött az egyházmegyei gyűlésre. A fellebbezést dr. Lehoczky Antal, kir. közjegyző, kormányfőtanácsos, tiszteletbeli e. egyh. főjegyző adta elő. A fellebbező örömmel tapasztalta, hogy az előadó tárgyilagosan ismertette a fellebbezést, mely a budai egyház határozatának megsemmisítését kérte, mert a határozat alapjául szolgáló tárgy nem volt törvényesen a napirendre kitérve, mert az egyházi elnökség az egyház régi szokását meglepetésszerűen akarta megváltoztatni előzetes alkotmányos tárgyalás nélkül és mert a határozatban nem érvényesült a paritás elve, hogy t. i. lelkészek és nem lelkészek egyenlő arányban küldessenek ki a felsőbb egyházi hatóságokba. Ajogúgyi bizottság a kifogásolt körülményeket megállapította, de véleménye szerint ezek miatt nem volna indokolt a határozat megsemmisítése. E tárgynál felhívta Sándy Gyula volt egyházi felügyelő az egyetemes közgyűlés és az egyházi hatóságok figyelmét az egyház zilált belső helyzetére és kérte a függőben levő kérdések minél sürgősebb megoldását. A közgyűlés a jogügyi bizottság javaslatát fogadta el. Jellemző, hogy az egyetemes közgyűlésen nem akadt egyetlen hang sem, mely az egyházi törvény kötelező rendelkezéseinek feltétlen betartását, az ügyeknek szigorúan alkotmányos tárgyalását és a paritás elvének tiszteletben tartását követelte volna. Ha valaki az egyházunk belső életében szomorúan tapasztalható bajok okát keresi, e körülményben megtalálhatja. Az egyetemes számvevőszék határozott a HÉV. 1600 pengőben megállapított 1930. évi szubvenciójáról is. Dr. Domján Elek esperes, számvevőszéki elnök ismertette az ügyet. A számvevőszék úgy határozott, hogy — mivel az 1600 pengős szubvenciót bizonyos szolgáltatások fejében az egyházmegyei közgyűlés törvényesen és jogerősen a HÉV. számára a költségvetésbe felvette — az 1600 pengőt ki is kell szolgáltatni a HÉV-t fenntartó és kiadó budai Lutherszövetségnek. Utasítja azért a volt gondnokot, hogy a letétbe helyezett takarékpénztári könyvecskét adja ki a budai egyházközségnek, az pedig szolgáltassa ki a budai Lutherszövetségnek. Azt hisszük, hogy lapunk minden olvasója örömmel fogja olvasni ezt a határozatot, mely az egyetemes egyházi számvevőszék elnökének és tagjainak törvény- és alkotmánytisztelőt a legszebb világi írásban tükrözi.

Ezzel az összeggel a Lutherszövetség anyagi ügyei valamivel jobbra fordulnak, mert adósságainak tetemes részét törlesztheti. Lapunk fenntartása azonban csak úgy lehetséges a jövőben, ha az előfizetők sürgősen beküldik az elő-

fizetési díjat és igyekeznek újabb előfizetők és barátok szerzésével további megjelenését biztosítani. Előfizetési díjak, adományok beküldése legcélszerűbben a budai Lutherszövetség 58141. sz. postatakarékpénztári csekk számláján történhetik.

Szerkesztői üzenet. A beküldött vers (Tudok-e még?) határozott tehetségre vall, de második felének tartalma miatt lapunkban nem közölhető. Ez azonban ne csüggyesse el az író. Reméljük, hogy hamarosan terem majd közölhető.

Hegyen Épített Városra adakoztak: Balogh Dénes 3, Draskóczy Ede 6, Gamauf Károly 6, Hámos Dezső 6, Heintz Margit 6, Horvay Ede 4, Jekelfalussy Zoltán 6, Láng Alajos 3, dr. Lányi Lajos 3, dr. Petz Gedeon 5, Plöckl Nándorné 3, Reálgimnázium Bonyhád 6, Rucsinszky Henrietta 6, Szehtló András 6, Szehtló Kornél 6, özv. Tonscher Lajosné 10 pengőt.

Bácsy Péter mészáros- és hentesmester, II. szénateri piac, fiókküzet II., Medve-utca 19, ajánlja elsőrendű áruit, kéri hittestvéreink jóindulatu támogatását. Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Hill Ottilia ruhaszalonját (II., Fő-u. 7. I/12.) a kedves Hittestvérek figyelmébe ajánljuk.

Krausz Rezső kályhás mester II., Csalogány-u. 50. aranyéremmel kitüntetett, 75%-os hadirokkant hittestvérünket támogassuk, ki jól és olcsón dolgozik. Telefon: 546-67.

Eőry Imre angol és francia szabó, I., Ráth György-u. 12. sz. (Kékgolyó-u. sarok) kéri a hittestvéreket, keressék fel bizalommal. Olcsó díjak, jó munka.

Aranyra van szükségünk,

azt mai magas értékének megfelelően váltjuk be.

Felkészülünk karácsonyra

ismét izléses és modern újdonságokkal akarjuk várni vevőinket.

SZIGETI NÁNDOR és **FIA**, ékszer, arany, ezüstárúk
Budapest, IV., Muzeum-körút 31. A Nemzeti Muzeummal sz.

Karácsonyi bundavásár

Összes raktáron levő bundáimat, sportbundákat és egyéb szőrméket készpénzért nagyon olcsón kiárusítom

SOMOGYI szücsnél

VIII., Rákóczi-út 23, félemelet (Uránia mellett)

40 éves prot. cég

Telefon: J. 363-14

Ámbor Lajos
Óráp, ékszerész és látszerész
TELEFON: L. KRISZTIMA-KÖRÚT 155.
BUDAPEST
10% ENGEDMÉNY

Első Magyar

Általános Biztosító Társaság

Alakult 1857-ben. — Budapest, IV., Vigadó-tér 1.

A legrégebbi és legnagyobb magyar biztosító intézet

Az evangélikus egyháznak harminc év óta szerződéses biztosító társasága

Fiókjai vannak az ország egész területén.

Elfogad biztosításokat a következőkre:

Emberélet és baleset, tűz, jég, üveg, autó, géptörés, betörés, pénztári kiküldött kirablása, szállítmány, utipoggyász, értékküldemény, állat és szavatosság.